

From: Baruch Taub baruchtaub120@gmail.com
Subject: PIKUDAI 5782
Date: 18 Feb 2022 at 1:59:09 PM
To: Rabbi Taub baruchtaub120@gmail.com

---

1. אמת ליעקב שמות פרשת ויקהל פרק לה פסוק א

(א. ויקהל משה את כל עדת בני ישראל)

העגל היה ההפך של מתן תורה, כי במתן תורה [מכילתא פרשת יתרו] אמרו רז"ל: ויחן ישראל כאיש אחד בלב אחד, וכאן אמרו בירושלמי [סנהדרין פ"י הל"ב] כי י"ב עגלים נעשו ואוו לאלהות הרבה, והרי מצינו אלהי מואב אלהי אדום וכדומה, והרי רק אלהים אחרים, כלומר כח א' לכל אומה, ולמה אוו לאלהות הרבה, ועל כרחך שבין השבטים עצמן היו חילוקי דעות במי יבחרו ולא באו לידי איחוד ועשה כל שבט אלוה לעצמו, והיינו עגל מיוחד לכל שבט, ולפיכך כשבא משה להזהיר את ישראל על המשכן היתה עבודתו הראשונה להקהיל את העם, כלומר לאחד אותם במקום אחד ולמטרה אחת, ודו"ק ויקהל משה 2

---

2. שם משמאל שמות פרשת ויקהל שנה תרעג

יש לדקדק שבפרשת ויקהל נאמר שעמודי החצר הי' מצופים ראשיהם כסף ובפ' תרומה לא נאמר זה כלל שהי' להם ציפוי, ובשלמא בעמודי המסך שכתוב בפ' תרומה וצפית אותם זהב וכתב בפ' ויקהל וצפה ראשיהם שהוא פירוש על וצפית שבפרשת תרומה שלא הי' אלא בראשיהם לבד, אבל בעמודי החצר שלא נאמר כלל בפ' תרומה שהיו מצופים, נראה שהיתה מצוה מיוחדת, ולמה:

ונראה דהנה ראשית הכל היא יראת ה', כמ"ש (תהלים קי"א) ראשית חכמה יראת ה', (משלי א') יראת ה' ראשית דעת, וזה השער לה' כידוע, ובזוה"ק (ח"ג ק"ח א) כהאי תורא דיהבין עלי' עול בקדמיתא בגין לאפקא מיני' טב לעלמא ואי לא קביל עלי' האי עול לא עביד מידי, הכי נמי איצטריך לי' לבר נש לקבלא עלי' עול בקדמיתא ולבתר דיפלח בי' בכל מה דאיצטריך וא' לא קביל עלי' האי בקדמיתא לא ייכול למפלח הה"ד עבדו את ה' ביראה מהו ביראה כד"א ראשית חכמה יראת ה' ודא מלכות שמים, עכ"ל

אך לקבל עליו מלכות שמים ויראת ה' לאו מילתא זוטרתא הוא, מה גם אחר החטא שנשתאבו בו כחות חיצונים שאין מניחין אותו לקבל עליו עול מלכות שמים, וידועים דברי הרב ז"ל בסדר תיקון חצות כי לעתים רבים בעת רצון למעלה יצוה ה' חסדו ויאיר אור האהבה על מבקשי ה' והוא בחי' מתנה אבל לא שכיחא כלל שתפול עליהם אימתה ופחד על נפשם מלמעלה מאלי' וממילא, והסיבה לזה הוא בחי' גלות השכינה, והסתלקות היראה נקרא חורבן ירושלים ירא שלם, עיין שם. א"כ יראת ה' דאצטריך בקדמיתא מאין תמצא. אך נראה שאין עצה כי אם להלהיב נפשו באהבה ע"י יגיעה בתורה כמו שפירש רש"י ואהבת את ה' וגו' ומהו האהבה יהיו הדברים האלה שמתוך כך וכו', ואחר שיאחוז באהבת ה' זו מוציאתו מידי אהבה וכחות חיצונים. ועי"ז יהי' ביכולתו לעורר בנפשו בחי' יראה. וזה ידוע מאד למבקשי ה' שיותר נקל לעורר בקרב איש אהבת ה' מיראת ה', ע"כ העצה לבוא ליראה הוא ע"י אהבה. ולפי"ז יובן דבפרשת תרומה שהיו ישראל קודם החטא, לא היו צריכין לבוא לשער ה' ע"י אהבה, וע"כ לא היו צריכין לציפוי ראשי עמודי החצר שהוא רומז לראשית בואו לדרוש את ה' לכסף שרומז לאהבה, אך אחר החטא שפגמו במדה זו כידוע בספרים וקצו בנטיעות, ע"כ א"א לבוא למדת היראה כי אם ע"י אהבה, וע"כ הוצרך לציפוי ראשיהם כסף

ב. כתיב בפרשת כי תשא, "ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתותי תשמורו". ובודאי ראוי לנו להתכונן על ייחודה של פרשה זו משאר פרשיות דשבת שקדמו לה, ובפרט מפ' "ושמרו" הסמוכה מיד לאחריה. ולא עוד אלא שדוקא על פרשה זו אמרו חז"ל, "אמר הקב"ה למשה, משה, מתנה טובה יש לי בבית גנוז, ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודע אותם". והדברים מתמיהים. שחלא כבר קדמו כמה פרשיות בתורה בענין שבת, ודוקא כאן נקראת השבת, "מתנה טובה בבית גנוז". אתמהא.

ג. הנה החידוש בתיאור השבת בפרשה זו, לעומת השבת הנזכרת בפרשיות הקודמות הוא בלשון הרבים שבת. את, "שבתותי תשמורו". ודקדוק זה של לשון רבים מצינו בפי חכמים באמרם, "אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלים". וצריכים אנו להראות באצבע, במיוחד ובמסוים, על מעלה זו דשתי שבתות, ואיזה תוספת חומר, ואיזו זכות בעלת איכות נפרדת ישנם בכ' שבתות יתר על שבת אחת.

ד. ובאמת שמלשון "מיד נגאלים" נשמע צליל של עיקר דברינו ש"הציור שלעפמ מימ זיך מיט את המצוייר". והיינו ששבת בכללה משמשת ציור ומעין לעולם הבא. ואילו הדרגה המסוימת של "מיד נגאלין" מורה על תקיפות יתירה בהקבלה, וכיחס שבין הציור (החזה) והמצוייר (העתיד). (שאין תכונת "מיד" שבכאן משתייכת למתן-שכר, שהרי אינו משתלם אלא לבסוף). אמנם עלינו להסביר מהי התכונה ב"שתי שבתות" בדוקא, היוצרת יחס זה.

ה. מצינו בפוסקים הלוקת ששת ימי החול לג' ימים קדם שבתא וג' ימים בתר שבתא. כלומר, ג' ימים ראשונים נחשבים כנסמכים לשבת שעברת, וג' ימים אחרונים כהכנה לשבת הבאה. ודיינו שכוח ההתפשטות וההסתעפות של שבת לימות החול מתחלק לשתי מערכות, האחת לאחריה, והאחת לפנית. בכדי להוציא לפועל ב' המערכות, המקיפות את השבת בשלמותה, זקוקים אנו ל ש ת י שבתות. בתר שבת אחת וקדם שבת שנית. והוא ה"יחוס" לשתי שבתות. שדוקא בציור זה מתבלטת צורת השבת על כל סעיפיה, השלכותיה, ובנותיה.

ו. ודוקא מבחינה זו זוכים ל"מיד היו נגאלין". מפני שציור זה, שבו כל ימי החול נסקרים בסקירה של יחס לשבת, משמש הוא דוגמא בהירה למהלך של "יום שכולו שבת". כוחם של ימי החול שבין שתי השבתות מתמעט מעוצם הביטול ליום השבת. ובגלל קירובו של ציור זה לאותו יום העתיד, בכוחו לגרור בעקבותיו את המצוייר, ולכן "מיד הן נגאלין".

ז. והנה הילפותא לזה ד"מיד היו נגאלין" הוא מפסוק בישעיהו: "כה אמר השם לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו'" וסמך ליה "והביאותם אל הר קדשי". וליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, נראה רמיזתו בחומש היא בפסוק "אך את שבתותי תשמרו" לעומת פרשה שלימה של "ושמרו בני ישראל את השבת". שבתותי, לשון רבים דוקא. בחינה זו של שתי שבתות היא הנורדת אחריה את ה"מיד היו נגאלין". ודוקא בחינה זו של שבת קיימת היא ב"בית גנוז", בדרך שנאמר על "יום נקם בלכי, לבא לפומא לא גליא". ובאשר דרגה זו ד"את שבתותי" משתייכת ביותר לחמצוייר דאותו עתיד, לכן נאמר עליו דוקא "בבית גנוז". בסתר ולא בגלוי.